

Biobränsleökning i Sverige – trögare i Europa

Nu är det nio dagar kvar till valet. Man hade nog förväntat sig en mera framträdande energidebatt än vad det varit. Men å andra sidan så är tystnaden förståelig. Med tystnad menar jag då avsaknad av partipolitiska utspel av polariserande karaktär. I övrigt har det inte varit helt tyst.

När det gäller kärnkraften är den känslig att debattera samtidigt som man försöker nå enighet och placera de olika politiska partierna i tänkbara regeringskoalitioner eller stödtrupper. Därför vill man inte ha någon strid nu. Ett vacuum inträdde också som bekant i samband med Regeringsrättens inträde på arenan. I går avslutades den muntliga förhandlingen mellan parterna. Där framkom att regeringen via sitt ombud, advokat Sten Zethreus kan tänka sig att stycka Vattenfall för att bryta bolagets marknadsdominans. Detta för att undvika att stängningen av Barsebäck strider mot EUs konkurrensregler.

Vad beträffar naturgasen debatterades den i radio i går. Förutom tekniker deltog även representanter för (s), (m) och (mp). Resultatet kan sammanfattas med att politikererna är negativa till en fossilgasledning (som man kallade den) tvärs genom Sverige även om (s) har en något svårtolkad uppfattning. Man säger att Sverige har ett ansvar genom att EU betalar förstudien och därför bör offra sig för att omvärlden (Baltikum och Mellaneuropa) behöver gas. Det är oklart om offret innebär att man ska tappa av, och därmed ersätta bland annat biobränslen eller bara transitera.

Teknikerna (producenter/distributörer och användare) å andra sidan var mera positiva. För producenter, distributörer och deras anhängare är detta naturligtvis självklart. Användarna å sin sida ser den ytterligare elproduktionspotentialen som viktig. Bioförgasningen, som ger lika mycket el, är inte demonstretad i fullskala än. Man ser också tillgången på ytterligare en energiråvara som intressant ur konkurrenssynpunkt. Utan en konkurrenskraftig prissättning på gasen kommer naturligtvis inte någon ledning att byggas. Att gasen är fossil och därmed släpper ut koldioxid, som förstärker växthuseffekten behöver man som köpare inte bry sig om. Är gasen miljömässigt olämpligt blir ju priset inklusive miljöavgiften för högt. Den saken löser myndigheterna.

Foto: ALEXANDER CRISPIN

Kent Nyström,
verkställande ledamot i
Svenska Bioenergi-
föreningen.

Vad sägs då om biobränslen? Som regel blåser det fortfarande positiva vindar. Energimyndighetens årliga statistikrapport "Energiläget" har just kommit för 1997. Biobränsleanvändningen steg med 5 TWh till 91 TWh. Fjärrvärmesektorns biobränsleanvändning ökade exempelvis med 0,9 TWh trots att den totala bränsleanvändningen till fjärrvärme minskade med 4 TWh. Biobränsleandelen är nu drygt 51%. Västerås Energi och Vatten AB, som står för fjärrvärmeförsörjningen i staden, beslutade i onsdags att investera i en biobränslepanna. Ett för vår bransch mycket efterlängtad beslut. Den ur biobränslesynpunkt sista stora vita fläcken är därmed utplånad och vi hälsar Västerås välkomna in i bioenergiområdet. De tre senast beslutade biokraftvärmeverksprojekten, Eskilstuna, Sala och Lycksele är nu alla igångsatta. Allt detta är naturligtvis mycket positivt.

Men det förekommer också en del konstheter som går bioenergin emot:

Naturvårdsverket gillar uppenbarligen inte biobränsleökningen. Avdelningsdirektör Klas Österberg, som varit projektledare för studien "Framtidens skogsbruk", menar att tilltron till biobränsle är överdriven. Naturvårdsverket varnar för att skogen påverkas när grenar med mera tas bort. Det kommer att slå negativt på produktionen av nästa generation skog, säger Klas Österberg. Eftersom uttalandet är en kommentar till att Västerås nu tagit sitt biobränslebeslut anser tydligen Naturvårdsverket att det hade varit gynnsammare för miljön om man fortsatt att elda kol. Kan detta verkligen vara Naturvårdsverkets mening? Och vad säger i så fall miljödepartementet om det? Man kan väl i alla fall avkräva miljöminister Anna Lind en kommentar.

AEBIOM är en europeisk bioenergiorganisation, som har medlemmar (bland andra Svebio) från 19 stater inom och utom EU. I mars i år skickade man till EU-kommissionen ett dokument som anger AEBIOMs ställningstagande dels till EUs vitbok om förnybara energikällor och dels till AGENDA 2000, som är EUs dokument om den framtida jordbrukspolitiken.

Vitboken anger EUs mål att till år 2010 öka andelen förnybart från 6 till 12%. Detta innebär i sin tur enligt vitboken att biobränsleanvändandet måste tredubblas. För att genomföra detta ger AEBIOM ett antal konkreta förslag till kommissionen.

I juli presenterade AEBIOM ett manifest för att realisera EUs vitbok. I manifestet är AEBIOM mycket kritisk till att den nuvarande utvecklingen står i skarp kontrast till EUs uttalade energi- och miljöpolitiska mål. Man "informerar" därför de ansvariga inom EU

• att en fördubbling av förnybar energi och en tredubbling av bioenergi är ouppnåeligt

• att det inte finns någon möjlighet att minska CO₂ och
• att det europeiska beroendet av energiförsörjning från andra kontinenter tvärtom mot EUs policy kommer att öka.

Detta om den nuvarande lät-gå-mentaliteten fortsätter.

Vad kan då göras för att ändra färdriktning mot det som EU säger sig vilja åstadkomma? AEBIOM ger i sitt manifest sju förslag:

1. Nationella överenskommelser där varje stat definierar strategier för att uppnå målen med en utökad andel förnybar energi och därmed också en sänkning av CO₂-utsläppen.

2. Garanterade minimipriser för el från förnybar energi.

3. Behandla energigrödor som andra jordbruksgrödor. Ge etableringsstöd och integrera ett program för energiråvara omfattande 10 till 14 miljoner hektar inom Agenda 2000.

4. Enligt EUs vitbok skall 84 mdr ECU investeras i biobränsleanläggningar före 2010. Bioenergiindustrin kan inte finansiera detta. Skapa därför en fond på europeisk nivå för förnybara energikällor om 3 mdr ECU per år, från och med 2001.

5. Introducera vettiga energiskatter på fossila bränslen. Minimum 260 ECU per ton oljeekvivalenter på fossila bränslen. Industrin medges lättnader.

6. Demonstrationsanläggningar inom området avancerad biobränsleteknologi skall finansieras inom EUs femte ramprogram.

7. Informationskampanjer måste startas och stödjas av EU.

Utän fundamentala förändringar av de ekonomiska ramarna blir EUs politik på området ett fiasko. Konsekvenserna blir förödande även för världen utanför Europa på grund av lät-gå-policyn beträffande fossila bränslen.

AEBIOM uppmanar EUs ansvariga att ta allvarligt på manifestets varning och skapa lämpliga förutsättningar för expansion av förnybar energi. Dagens politik där EU satsar ojämförligt mycket större belopp som stöd till fossil och nukleär energi än till förnybar energi kan bara sluta på ett sätt, nämligen fiasko.

I Sverige har vi lyckligtvis en mycket bättre politik vad gäller de förnybara energikällornas möjlighet att komma in på marknaden. Men det gäller att slå vakt om detta, förbättra styrmedlen i samband med den översyn som pågår samt sprida våra erfarenheter till andra länder.

Som synes av AEBIOMs manifest ovan börjar man bli mogen för detta även inom övriga Europa. Låt oss ta en ledande roll i detta arbete. □

Många SVEBIO-hälsningar
Kent Nyström